

REPUBLIKANIZMUS-E A TRUMPIZMUS?

IS TRUMPISM REPUBLICANISM?

Porcsin Zsombor

Gazdálkodási és Menedzsment BA szakos hallgató

Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar

zsomborporcsin@gmail.com

ÖSSZEFOGLALÁS

Donald Trump elnöknek választása az elmúlt évtized egyik legmegdöbbentőbb eseménye volt a világpolitika színterén. Elnöksége számos vitát és ellentmondást generált, amelyek jelentős hatással voltak az amerikai politika életre és társadalmi dinamikákra. A Trump-kormány számos gazdaságpolitikai döntést hozott, köztük adóreformokat, illetve kereskedelmi háborúkat olyan országokkal, amelyek nem voltak rokonszenvesek az elnök számára. Stílusa és kommunikációs módszerei szokatlanok voltak az átlagpolgár számára, amik erős reakciókat váltottak ki hazájában és világszerte. A kutatásom célja, hogy mélyebb betekintést nyújtson az elnökség idején kialakult politikai paradigmaváltásba, valamint annak hatásaira az amerikai politikára.

A primer és szekunder adatgyűjtés elvégzését követően az alábbi megállapításokra jutottam: bár a volt republikánus elnök szeret dicsekedni azzal, hogy hány kulcsfontosságú döntést sikerült meghoznia elnöksége alatt, valójában markáns rendeletet nem tudott elfogadtatni, elsősorban azért, mert nem bízott meg párttársaiban. Ezeket az ellentéteket tovább erősítette az elnök alkalmatlansága, a politikai légkör pontos értelmezésének elutasítása, valamint Trump állandó hazugságai. Az üzletember elnöksége alapjaiban változtatta meg a Nyugat és Kelet egymáshoz való viszonyát, ma egy újabb hidegháborús légkör van kialakulóban, aminek következményei még nem láthatóak.

Kulcsszavak: Trump, Amerika, politika, republikanizmus, globalizmus

ABSTRACT

The election of Donald Trump was one of the most shocking events of the last decade on the stage of world politics. His presidency generated controversies that had a huge impact on U.S. political life and social dynamics. Under his leadership, the Trump cabinet made many economic policy decisions, including tax reforms and trade wars with countries that were not in line with the president's taste. His style and communicational methods were unusual for the average citizen, which provoked strong reactions both in the U.S. and around the world. This paper aims to provide a deeper insight into the political paradigm shift that took place during his presidency, as well as its effects on American politics.

After completing the primary and secondary data acquisition, I was able to establish the following: although the Republican likes to brag about how many key decisions he was able to achieve during his presidency, in reality, he was unable to get any significant policy act passed, primarily because he mistrusted his colleagues in his party. These antagonisms were further fueled by the president's incompetence through his reluctance to accurately interpret the political climate and Trump's constant lies. We have to say that without a doubt, the New Yorkian's presidency fundamentally changed the attitude of the West and the East towards each other; nowadays, we are in the midst of another cold war, the consequences of which we cannot foresee now.

Keywords: Trump, America, Politics, Republicanism, Globalism

BEVEZETÉS

Az Amerikai Egyesült Államok egy független szövetségi köztársaság Észak-Amerikában, amely ötven különböző tagállamot és egy szövetségi kerületet foglal magába. A Szovjetunió 1991-es felbomlását követően a világ egyetlen superhatalma (CIA, 2024). A globalizált világban, mint vezető hatalom az Egyesült Államok minden ország életére jelentős hatást gyakorol. Ennek következtében különösen fontos, hogy az ország irányítását olyan kiemelkedő személyiségek végezzék, akik képesek felelősségteljesen reagálni a világban zajló folyamatokra.

Az amerikai polgárok négyévente választások útján fejezik ki véleményüket arról, hogy az ország kormánya megfelelően képviseli-e a közösség érdekeit. Az elnök személyében olyan államférfit választanak, aki globális szerepköréből adódóan meghatározó személyiség lesz. Az elnök intézkedései az elkövetkező négy év során nemcsak az ország belpolitikáját formálják, hanem jelentős befolyással vannak a nemzetközi viszonyokra is, beleértve akár azon egyének sorsának alakulását, akik az amerikai határtól több ezer kilométerre élnek.

A választási kampányokat figyelve az utóbbi időben azt tapasztaljuk, hogy a résztvevő politikusok úgy próbálnak szavazatokat szerezni, hogy az már a jó ízlés határát súrolja. A 2016-os, és 2020-as választási ciklusok ezt a jelenséget még inkább megerősítették. Van egy jelölt, aki az elmúlt két egymást követő kampányban is részt vett, és ő nem más, mint Donald Trump az egykori üzletember, televíziós showman és celeb.

ANYAG ÉS MÓDSZER

Az alkalmazott módszerek közé tartozott szakirodalmak, illetve híradások rendszeres, napi szintű áttekintése, valamint politikai szakértőkkel való személyes beszélgetések. Csehországi Erasmus félévem alatt lehetőségem volt arra is, hogy közvetlen beszélgetést folytassak amerikai hallgatótársaimmal, illetve az online térben amerikai választópolgárokkal az elnök személyét illetően, akár támogatók, akár ellenzők voltak.

EREDMÉNYEK

„Republikanizmus” szó értelmezésének különbözőségei

Kutatásom során kiderült hamar, hogy a republikanizmus (magyarul köztársasági eszme támogatása, köztársasági gondolkodás) szó jelentésének értelmezésében nincs teljes egyetértés a kifejezést használók között. A Cambridge Dictionary (2024) a szó jelentése alatt egy olyan elméletet taglal, amely szerint a nép képviselőit választások útján kell kormányzati szerepkörbe juttatni, ahelyett, hogy a képviselők valamilyen születési előjog alapján kerüljenek hatalomra, mint például egy király vagy királynő esetében. Véleményem szerint a kifejezés jelentése ma szerte ágazóbb.

A legtöbb ember számára a republikanizmus fogalma az amerikai Republikánus Párt legfőbb alapelveivel azonosítható, mint a szabadság és a gazdasági prosperitás megteremtése, az amerikai értékek és tradíciók fenntartása, illetve az „amerikai álm” lehetőségének kiterjesztése minden állampolgár számára (Gould, 2003). Ez a megközelítés a gazdaságpolitikában egy alacsony szintű állami redisztribúciót részesít előnyben, mivel a feltételezés szerint az egyenlőtlenségek csökkentésének legjobb módja a piac önálló működésének fenntartása. E filozófia szerint a gazdasági növekedés és a személyes szabadság akkor érvényesül igazán, ha az állam minimális mértékben avatkozik be a gazdaságba.

Trump megjelenése új jelentéssel gazdagította a kifejezést: a köznyelvben immár olyan ideológiai irányzatokat is magába foglal a szó, mint a protekciónizmus, az amerikai érdekek elsődlegessége a nemzetközivel szemben, az elmúlt évtizedek politikai status-quo-jának felrúgása, valamint az „elhagyatott emberek” megszólítása (Peters & Woolley, 2016).

Trumpizmus alapjai

Donald Trump kampányának központi eleme saját imázsa volt, amelyet televíziós celebkarrierje alakított ki, és „Trump Midasz-érintés” mítosza erősített meg. Az üzletember egy szokatlan, „csípőből lövő” politikusként mutatkozott be a nyilvánosság előtt, aki nem akar megfelelni a hagyományos politikai szereplőkkel szemben támasztott elvárásoknak. Ezt az arculatot különösen vonzóan találta a republikánus párt szavazóbázisa, amely az elmúlt évtizedek megfontolt, lassan lépkedő neokonzervatív jelöltjeivel szemben nagyra értékelte Trump közvetlenségét és ellenmondát nem tűrő hozzáállását a legfontosabb kérdésekben. A közvélemény kutatások is rendre azt mutatták, hogy a republikánus szavazók túlnyomó része egy „erős vezetőt” akart látni az elnöki székben, aki határozottan lép fel a terrorizmus és az Egyesült Államok ellenségeivel szemben, valamint keményen bünteti a törvénszegőket (Easley, 2016). Trump ezt az igényt felismerte, saját magát a Law&Order azaz a Törvény és Rend jelöltjeként pozícionálta.

Trump politikai álláspontját izolációs, protekcionista és nativistának értékelhetjük. Izolációs politikáját a NAFTA, TPP szerződések megszüntetésével vagy újratárgyalásával, valamint az Egyesült Államok esetleges NATO-ból való kilépés felvetésével hangsúlyozta. Trump szerint az együttműködés szükségtelen, és bírálta azon tagállamokat (köztük Magyarországot is), amelyek nem teljesítették a GDP-jük 2%-ának katonai kiadásokra vonatkozó befizetési kötelezettségüket. Ezt az elnök az Egyesült Államok elleni közvetett támadásnak tekintette, mert a hiányzó összegeket országának kellett pótolnia. (Borger, 2018) Trump többször is kifejezte azt a szándékát, hogy csökkenti vagy teljesen megszünteti a Bush majd az Obama kormányok alatt folytatott Egyesült Államok Közel-Keleten végzett demokráciát terjesztő „államépítési” és csendőri szerepet. Szerinte az afganisztáni, és az iraki háborúk teljes kudarcot vallottak, amelyből Amerika nemcsak gazdaságilag jött ki rosszul („2 trilliárdnyi dollár ment a lefolyóba”), de az ország tekintélye nemzetközileg is csorbult. Ezt tovább fokozták olyan események, mint például a Bush adminisztráció félelemkeltése Irak atomfegyver programjáról, amiről a háború végén kiderült, hogy nem is létezett (Kerr, 2003).

Trump protekcionista politikája abban is megnyilvánult, hogy felvetette a kereskedelmi egyezmények újratárgyalását, majd súlyos adóbüntetéseket helyezett kilátásba azokkal az amerikai cégekkel szemben, amelyek költséghatékonysági okokra hivatkozva munkahelyeket szerveztek ki az Egyesült Államokból. Ezzel a cégeket a munkahelyeik visszahozatalára kívánta ösztönözni, erre jó példa a Carrier cég indianapolisi gyára. Trump egy hétmillió dolláros adókedvezmény felajánlásával megállította a körülbelül 800 főt foglalkoztató munkahely kiszervezését Mexikóba (Cook, 2020).

A Trumpizmus nativista szemlélete abban mutatkozik meg, hogy Amerika problémaival, és azok megoldásaival foglalkozott, („Tegyük Amerikát Újra Naggyá”) míg a világ más részein élők jóléte elnökségének nem prioritása. Amit ő úgy fogalmazott meg, hogy őt az amerikaiak választották meg, így neki csak az Egyesült Államok polgárainak érdekeit kell szolgálnia.

Trumpizmus hatása a világpolitikára

Bár Donald Trump az általa képviselt populizmusnak a legismertebb alakja nemzetközi szinten, nézetei nem egyedülállóak a politikában az elnök hivatalba lépése előtt, és utána is megjelentek hasonló felfogású képviselők a nemzetközi szinten.

A francia Nemzeti Tömörülés párt egykori vezetője, Marine Le Pen már korábban is hirdetője volt egy Trumpizmushoz hasonló politikának. Noha Le Pen háromszor is megpróbálkozott elnökké választani magát, hiába próbálta pártjának programját egyre jobban a centrumba helyezni (mint pl. az abortusz törvények helyben hagyásával), a francia választók túl radikálisnak ítélték meg egy olyan országban, ahol az elmúlt évtizedekben jelentős bevándorlási hullámok zajlottak le (Ockrent, 2016). Hasonló helyzetben volt a holland Geert Wilders is, akinek pártja a Szabadságpárt 2006-os megalakulásuk óta sosem tudott komoly választási lehetőségként

megjelenni a szavazók számára egészen a 2023-as előrehozott választásokig, amikor az ő pártja adta a legnagyobb frakciót a parlamentben. Ezek után a Szabadságpárt megkerülésével nem tudtak kormányt alakítani a kisebb pártok, muszáj volt a koalíció kötés. Ez ahhoz vezetett, hogy 2024 márciusában bejelenteti, hogy nem ő lesz a következő kabinet miniszterelnöke. A májusban megalakult Dick Schoof által vezetett kormány legfőbb miniszterei a Szabadságpárt politikusaiból kerülnek ki (Sterling, 2024).

A következő jelentős politikai szereplő, Nigel Farage volt, az Egyesült Királyság Függetlenségi Pártjának (UKIP), majd a Brexit Pártnak alapító tagja. Farage az 1990-es évek végétől kezdődően Európai Parlamenti képviselőként következetesen hangoztatta azon nézetét, miszerint az Egyesült Királyságnak gazdasági és társadalmi okokból el kell hagynia az Európai Uniót. A 2016-os Brexit népszavazás során sikerült elérnie célját, melyre David Cameron konzervatív miniszterelnök újraválasztási kampányában tett ígéretet. A kampány időszaka alatt Farage mellett Theresa May és Boris Johnson, későbbi miniszterelnökök szintén a kilépés mellett kampányoltak. Hangsúlyozták az Európai Uniónak fizetett hozzájárulások csökkentésének és a munkahelyek Egyesült Királyságba való visszahozatalának szükségességét. A Brexit mellett szóló érvelésükben a trumpista retorikát követték, ami szerint a kormány elsődleges feladata a brit emberek képviselete, és ezt hatékonyabban lehet megvalósítani az Európai Unióval szembeni kötelezettségek felmondásával. Bár ezzel sikeresen elérték az Egyesült Királyság kilépését az Unióból, politikai karrierjüket a Brexit tönkretette. Hozzájárultak ahhoz, hogy a Keir Starmer vezette Munkáspárt a 2024 júliusában tartott választásokon jelentős győzelmet aratott a történelme során legrosszabb eredményt felmutató Konzervatív Párttal szemben (Lawler, 2022).

A Trumpizmus Európán kívüli példái közé tartozik Jair Bolsonaro volt brazil elnök, Recep Tayyip Erdoğan török elnök, Narendra Modi indiai miniszterelnök, Rodrigo Duterte, majd Bongbong Marcos Fülöp-szigeteki elnökök, valamint Yoon Suk-yeol dél-koreai elnök. Ezekben az országokban gyakran még Trump elképzeléseinél is erősebb és autokratikusabb populizmus ment végbe az elmúlt fél évtizedben. A halálbüntetések számának növekedése, a politikai ellenzék bebörtönzése, a sajtószabadság korlátozása és a félretájékoztatás terjedése jelentősen fokozódott. Az autokratizmus ilyen mértékű megjelenése a hidegháború óta nem volt tapasztalható ezekben az országokban. Egyes elemzők aggodalommal figyelik, hogy Trump és ezen országok vezetői között kölcsönös tanulási folyamat jött létre, amely során tesztelik, hogy milyen, a demokráciát felülíró intézkedéseket lehet megtenni saját országuk jogi keretei között (Cockburn, 2020).

Média nélkül nincs Trump, Trump nélkül nincs média

A média szerepe Trump megválasztása és elnöksége alatt heves vitákat váltottak ki mind a közvetítések hitelessége, mind tartalma, illetve rejtett preferenciák körüli kérdések miatt. Több kutatás is bizonyította, hogy a megválasztott elnök több mint 2 milliárd dollárnyi ingyen reklámot kapott a 2016-os és 2020-as választások idején, a média tudósításai során (Stewart, 2016). A médiaszereplések túlnyomó része negatív szerepben tüntette fel Trumpot, gyakran kritizálták őt a kommentátorok, riporterek és újságírók, Trump mesteri érzékkel felismerte, mikor túloz a média, és sikeresen háritotta a kritikák nagy részét (Rothschild & Watts, 2017). A 2016-os elnökválasztási kampányban egy 2005-ös hangfelvétel kiszivárgása során, Trump a nőekkel kapcsolatos szokásairól beszélt. A felvétel híressé vált mondata esetében a média az elnökjelölt durva nyelvezetét kritizálta, ahogy és amilyen szavakat használva a nőkről beszél, miközben az említett állítás második része, sokkal súlyosabb, mert abban arra utal, hogy nem érdekli megkapja-e a másik fél beleegyezését (Timm, 2016). Ez a kijelentés már a #metoo mozgalom előtti időszakban is komoly etikai aggályokat vetett fel az üzletemberrel kapcsolatban (Nelson, 2016).

Trump ezen kívül nagyon jól tudott nemes egyszerűséggel hazudni. Megteremtette az „álhír” fogalmát, amelyet a nemzetközi politikai nyelvezetben ma már széles körben használnak. Gyakorta történtek olyan esetek, hogy folyamatosan ki tudta kerülni a kérdés megválaszolását.

Például egy újságírói közreműködés bizonyította, hogy a businessmágnás vagyona a bejelentett, és sokszor elmondott 10 milliárd dollár helyett valójában még a másfél milliárd dollárt se éri el. Az ő válasza erre az volt „Ti álhíreket gyártotok” és ezt a mondatot skandalta egy sajtótájékoztató során, amíg annak vége lett (CNN, 2017). Trumpra jellemző, hogy politikai ellenfeleit pejoratív „jelzőkkel” illette meg. Ezek a kifejezések egyszerű, félig igaz és könnyen megjegyezhető fegyverként szolgáltak neki és követői számára. Ma már a „Hazug Ted”, „Csekély Energiájú Jeb!”, „Álmos Joe”, és természetesen „Görbe Hillary” jelzők bevonultak az amerikai köztudatba. Az általa alkalmazott stratégiák azt mutatják, hogy ügyesen manipulálta a médiát, míg ők a megfelelő válasszal adósok maradtak. Hiába próbáltak az elnököt hazugságaira rávilágítani, ő a konfliktusokból szinte mindig győztesen került ki (Fox News, 2016).

Elnökségének első napjaitól a belső szivárogtatások folyamatosan jelen voltak. A média esti hírműsorai érzékeny információkat közöltek, amelyek az elnök mindennapi tevékenységeit részletezték. E híradások szerint Trump napja már hajnali fél négykor megkezdődik, ébredés után félmeztelenül járkal a Fehér Ház folyosóin, miközben McDonald's-os sajtburgereket fogyaszt. Idejének jelentős részét a Fox News hírcsatorna adásaival tölti, gyakran egyedül kiabál a televízióval, ha egy hírolvasó olyan kijelentést tesz, amelyik nem nyeri el az elnök tetszését (Chait, 2020). Egy másik forrás szerint Trump a tanácsadóitól komolyan érdeklődött afelől, hogy miért nem használják az Egyesült Államok rendelkezésére álló atombombákat a mexikói drokartellek által működtetett laboratóriumok lebombázására.

Trumpizmus megítélése

Trump elnökségének támogatottsága jelentős mértékben nem változott kormányzása alatt. Ha valaki az első napon megszerette, garantáltan kitarott ciklusa végéig. Ez fordítva is igaz, ha valaki nem szerette az elnököt már ciklusa kezdetén, nagy valószínűséggel a befejeztével se kedvelte meg a volt üzletembert. Az újabb kutatások igazolják, hogy Trump a legnépszerűtlenebb elnök a felmérések történetében (Chappell, 2024).

Az elmúlt száz év elnökeinek tevékenységeivel vizsgálva tapasztaljuk, hogy Obamától kezdve, Bushon át, még Kennedynak is voltak olyan hónapjai a ciklusaik során, amely eredményeként népszerűségük jelentős ingadozásokat mutattak. Ezzel szemben Trump támogatottsága szinte mindig 40-45 % körül, ellentámogatottsága pedig 50%-55% között mozgott, nem figyelhető meg az előbbi elnökökhöz hasonló hullámvonal. Ebből két következtetést tudunk levonni. Egyrészt, ha Trump radikális, az ország működését alapjaiban meghatározó törvényeket vezetett volna be elnöki ciklusa alatt, akkor ezeknek a választók által valamilyen visszajelzésben kellett volna megnyilvánulniuk a felmérésekben. Mivel elődjeivel összevetve ilyen nem tapasztalunk, így másrészt arra kell következtetnünk, hogy Trump nem fogadott el ehhez hasonló intézkedéseket (Chiwaya & Si, 2021).

Ez a megállapítás nem teljesen helytálló. A Trump kabinet által elfogadott 2020-as CARES törvény egy gazdasági mentőcsomag volt, amely 2,2 billió dolláros támogatást szolgáltatott a COVID-19 járvány hatásainak enyhítésére. A törvény keretében egyéni kifizetésekre is sor került, amelynek részeként a jogosult amerikaiak kétezer-kétszáz dollárt kaptak kézhez. Ez az intézkedés számos amerikai családot megóvott attól, hogy a munkanélküliségük következtében kényszerűen adósságot halmozzanak fel. Hasonlóan a kabinet elfogadta 2017-ben a beutazási tilalomra vonatkozó törvényt, amely megtiltotta hét muszlim többségű ország állampolgárainak a belépést az Egyesült Államok területére. Ez az intézkedés sokakat megosztott. Mi lehet a magyarázat annak, hogy ezek a megosztó intézkedések nem jelennek meg az elnök támogattságában?

A jelenség részben magyarázható azzal, hogy Trump elnöksége alatt az Egyesült Államok történetében a polgárháború óta nem fordult elő, hogy a két erős párt támogatói ennyire eltérő álláspontot képviseltek volna. Rendkívüli polarizáció alakult ki. Korábban a politikai hierarchia republikánus elnökök és a demokrata szenátorok, képviselők együttműködéséről szóltak. 1968-

1992-ig szinte kivétel nélkül az elnökök republikánusok voltak demokrata többségű szenátus, illetve kongresszus mellett. A szavazók érdeke és képviselet nem pedig tömb mentén szavaztak. Ez a jelenség az egész társadalomban létezett, a mélységesen republikánus, vagy demokrata választók tiszteletben tartották egymás véleményét. Ez az a tisztelet, amely a mai amerikai társadalomból teljes egészében hiányzik.

A Trump korszak politikai diskurzusra a szélsőség jellemző, ahol az egyik oldal hívei meg vannak győződve arról, hogy a másik párt vezetői pedofil, sátánista körök tagjai, míg az ellenkező oldal támogatói ellenfeleiket egyszerűen ostobának tartják és azt hiszik ők azon fáradoznak, hogy az 1940-es évek náci Németországot újratemtsék. E szélsőséges nézetek kialakulásának, és megerősödését magyarázza, hogy az Egyesült Államok globális hatása csökkent, a gazdasági növekedése stagnál, valamint az „amerikai álom” mítosza is szerte foszlóban van.

Egy nézetem szerint nagyon fontos, de ritkán emlegetett tényezőre szeretnék a következőkben rámutatni. A Trumpizmus sikeres kiépülésének egyik legfontosabb eleme nem más, mint az Egyesült Államokat uraló politikai cinizmus. Joseph N. Capella, és Kathleen Hall Jamieson 1996-os kutatásaik során ezt a jelenséget a következőképpen határozzák meg: „társadalmi csoportokon átívelő, valamilyen fajta csalódottság, kilátástalanság, kiábrándultság és bizalmatlanság a gazdasági vagy kormányzati szervezetekkel szemben” (Capella & Jamieson, 1996). Cikkükben előrevetítették, hogy amennyiben az Egyesült Államok vezetői, és a választók nem törekednek arra, hogy megváltoztassák hozzáállásukat a politikai eseményekhez, akkor ez a cinizmus korrozív vá válhat, amely katasztrofális következménnyel járhat az ország jövőjére nézve. Ha az emberek minden nap úgy élnek és végzik amunkájukat, hogy teljesen reményvesztettek a jövőjükre nézve, abból jó nem származik. Ezt a hozzáállást, ha több mint 300 millió ember képviseli egyszerre, akkor egy súlyos társadalmi krízis alakul, amelyet megállítani és pozitív irányba befolyásolni bármilyen kormány számára szinte megoldhatatlan feladatnak tűnik.

A kutatás megjelenése óta az amerikai elnökök nemcsak, hogy nem tudták megfékezni ezt a társadalmi elégedetlenséget, hanem gyakran tovább is mélyítették azt: Clinton botrányai, Bush háborúi és Obama be nem váltott ígéretei révén. Ezen tényezők mellett a hírmédia szerepe is kiemelendő, amely gyakran banális dolgokra fókuszált ahelyett, hogy valódi hírszolgáltatást nyújtott volna. Mindezek együttesen vezettek Trump politikai felemelkedéséhez, amelyet sokan a jelenlegi politikai környezet természetes következményének tekintenek.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

Donald Trump elnöksége a polgárháború óta a legizgalmasabb és legsokkolóbb időszakot hozta az amerikai politika történetében. Egyedi stílusa a politikai klíma jelentős változását eredményezte. Megítélése szélsőséges, ahány embert megkérdezzünk, annyiféleképpen értékeli az elnök ciklusát.

Legfontosabb megállapításom, hogy ígéreteinek legnagyobb részét nem váltotta be. Bár kevés törvényt, illetve rendelet sikerült elfogadtatnia, személyisége mégis nagy hatással volt választóira. Tisztelői a legjobb elnökként tartják számon, szembe menve az elemzői konszenzussal. Trump volt az első olyan elnök, aki a kamerák előtt is teljesen önmagát adta. Nyíltan mondott hazugságokat, féligazságokat, ezeket hiába leplezték le az újságírók, az általuk elkövetett szakmai hibák miatt az átlag szavazó inkább az elnöknek adott bizalmat. Tisztában voltak ugyan, hogy elnökük nem mond igazat, de ő még így egy sokkal kedvelhetőbb személy volt, mint azon munkatársai a médianak, akik csak megjártsszák a nép szolgálatát, és vélt titkos alkuk miatt akarják az elnököt lejáratni.

Elmondható, hogy a sokat hangoztatott amerikai demokrácia képzete csorbult a Trump elnöksége alatt, de nem mondhatjuk azt, hogy erre ne lett volna meg az igény a választókban. A kétpártrendszer sajátossága, hogy a szavazók kevés valós lehetőség közül tudnak választani.

Márpedig, ha ezen jelöltek megítélése rossz, akkor előfordulhat, hogy a választók olyan valakit juttatnak az elnöki székbe, aki az egész rendszert szétveri.

A dolgozatom címének választott „Republikanizmus-e a Trumpizmus?” kérdésre a válasz a következő: a klasszikus értelemben vett republikánus alapértékeket nem képviseli Donald Trump. Magatartása, viselkedésmódja és strukturális elképzelése nem összeegyeztethető a Republikánus Párt fő tanaival. A választók tömege által igényelt pártideológia változást viszont véghez vitte, valószínű mini pártforradalom zajlott le az ő irányításával. Ennek következtében Trump és emberei teljes egészében át tudták venni az irányítást a párt felett. Ez a folyamat több okból valósulhatott meg: Obama elnöksége csalódást keltett a kékgalléros szavazók körében, akik Trump miatt átpártoltak a Republikánus Párthoz, a republikánusok egy erős vezető hiányában szenvedtek, amelyet az elnök meg tudott személyesíteni, valamint a média felületek tökéletes használatával egyszerűen és érthetően tudta kommunikálni programját a választók felé. Az elnök hatalma a párton belül ideiglenesen csökkent a 2020-as választás után, de ma megint ő az egyetlen, aki legfontosabb kérdésekben végső döntést adhat. Emiatt Donald Trumpot nem írhatjuk le a 2024-es választás során, mint ahogyan azt már sok politikai elemző megette az elmúlt években.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Borger J. (2018). Trump trashed Nato at G7, calling it 'as bad as Nafta', officials confirm <https://www.theguardian.com/us-news/2018/jun/28/trump-nato-latest-news-as-bad-as-nafta-g7-summit>
- Cambridge Dictionary (2024). Republicanism <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/republicanism>
- Capella J. N. & Jamieson K. H. (1996). News Frames, Political Cynicism, and Media Cynicism, *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* Vol. 546, 71-84. <http://www.jstor.org/stable/1048171>
- Chait J. (2020). Trump Binge-Watched Fox News All Night, Woke Up to Watch More Fox <https://nymag.com/intelligencer/2020/09/trump-fox-news-watch-television-binge-woodward-book.html>
- Chappell B. (2024). In historians' Presidents Day survey, Biden vs. Trump is not a close call <https://www.npr.org/2024/02/19/1232447088/historians-presidents-survey-trump-last-biden-14th>
- Chiwaya N. & Si W. (2021). Donald Trump's presidency was a roller coaster. His approval ratings were not. <https://www.nbcnews.com/news/us-news/donald-trump-s-presidency-was-roller-coaster-his-approval-ratings-n1255360>
- CIA (2024). The World Factbook: The United States <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/us.html>
- CNN (2017). Donald Trump shuts down CNN reporter: "You're fake news" <https://www.youtube.com/watch?v=Vqzqk-qGxMU>
- Cockburn P. (2020). Trump, Erdogan, Modi, Orban, Bolsonaro – populist nationalists have met their match in the coronavirus <https://www.independent.co.uk/voices/coronavirus-trump-erdogan-modi-orban-bolsonaro-a9471336.html>
- Cook T. (2020). Trump campaigned on saving jobs at Indianapolis' Carrier plant. This is what it's like now <https://eu.indystar.com/story/news/politics/2020/10/30/trump-campaigned-saving-jobs-carrier-what-its-like-there-now/6010437002/>
- Easley C. (2016). Voters Want a Strong Leader More Than Anything Else, Exit Poll Shows <https://morningconsult.com/2016/11/08/voters-want-strong-leader-anything-else-exit-poll-shows/>
- Fox News (2016). Coverage of Trump controversies raises questions about media <https://www.youtube.com/watch?v=zUPF9YsIoUk>
- Gould L.L. (2003). The Republicans: A History of the Grand Old Party <https://doi.org/10.1093/acprof:osobl/9780199936625.003.0001>
- Kerr P. (2003). Bush's Claims About Iraq's Nuclear Program <https://www.armscontrol.org/act/2003-09/bushs-claims-about-iraqs-nuclear-program>

- Lawler D. (2022). U.K. prime ministers have been falling fast since Brexit <https://www.axios.com/2022/10/20/uk-prime-ministers-since-brexit-truss-johnson-may>
- Levin B. (2022). Report: Trump Wanted His Military Leaders to Pretend He Was Adolf Hitler <https://www.vanityfair.com/news/2022/08/donald-trump-military-generals-adolf-hitler>
- Nelson L. (2016). “Grab’em by the pu**y”: how Trump talked about women in private is horrifying <http://www.vox.com/2016/10/7/13205842/trump-secret-recording-women>
- Ockrent C. (2016). Trumpism, the French way <https://www.almendron.com/tribuna/trumpism-the-french-way/>
- Peters G. & Woolley J.T. (2016). 2016 Republican Party Platform Online <https://www.presidency.ucsb.edu/node/318311>
- Rothschild D.M & Watts D.J (2017). Don’t blame the election on fake news. Blame it on the media. <https://www.cjr.org/analysis/fake-news-media-election-trump.php>
- Sterling T. (2024). Dutch politician Wilders says he is ready to forego job of prime minister <https://www.reuters.com/world/europe/dutch-politician-wilders-ready-forego-pm-job-says-broadcaster-2024-03-13/>
- Stewart E. (2016). Donald Trump Rode \$5 Billion in Free Media to the White House <https://www.thestreet.com/politics/donald-trump-rode-5-billion-in-free-media-to-the-white-house-13896916>
- Timm J. C. (2016). Trump on Hot Mic: 'When You're a Star ... You Can Do Anything' to Women <https://www.nbcnews.com/politics/2016-election/trump-hot-mic-when-you-re-star-you-can-do-n662116>